

С(Калм.)2

Б-903

-364734-

БУДЖАЛА
ЕГОР

ЭЭЖИН
АЛХН

С(Калм) 2.

Б-903

БУДЖАЛА ЕГОР

ЭЭЖИН АЛХН

Шүлгүд

Элст
Хальмг дегтр һарһач
1978

Н А Р Г

«Би шүлгчв...»	5
Мана Конституц	6
«Мөрн сарин хөрн...»	7
«Зогстн...»	7
«Альмна сад цецгэржэнэ...»	7
«Чоһрай тецгсэн һээхнэв...»	8
«Байр үүдэх төрөс...»	8
«Үсэрэд орсн хурин хөөн...»	9
«Намрин дунд сар...»	9
«О, эн орчлн...»	9
«Хар толһа деер...»	10
«Хальмг тег...»	10
«Энкр, элвг теегм...»	11
«Шин өрк-бүл...»	11
«Кеер...»	12
«Цаһан Амнд, Ижлин көвэд...»	12
«Басл хөвтэв эндр...»	12
«Нөөрэн, нээрэн хасхмн...»	13
«Үкхэн, жирһлэс мөнкинд...»	13
«Чамаһан санад...»	14
«Сарин үсэрсн герл...»	14
«Өдр болһн өрүни маһарт...»	15
«Тенгриг энднь...»	15
«Түрүн экэсн үүдсн агчмдм...»	16
«Һарич һазаран...»	16
«Ой һацан, һацан...»	17
«Би чамд дургов...»	17
«Эндр би...»	17
«Ноябрин чилгч...»	18
«Һашута цаган сергәһэд...»	18
«Эврә дуран...»	19
«Зүүдн басл худлч...»	19
«Сө — сарин сарул...»	20
«Мини дурн...»	20
«Чамас салх юмн бичә үзгдг...»	21

«Чамаг хөвтэ кехэр седнэв...»	21
«Гертэн, ханцхарн...»	22
«Эндр чамас салхан...»	22
«Дурнас дун төрнэ...»	23
«Намрин киити хур...»	23
«Кениг жирһлдэн басл...»	24
«Өр цээж одв...»	24
«Теңгрт үүлн бархлзад...»	25
«Зүүднд иткдго бийм...»	25
«Эрүн гейүрт авлгдад...»	26
«Чамаг салв гиж...»	26
«Намрин хур...»	27
«Учрхн, харххн угач», — гинэд...»	27
«Кемр таньлм харһад...»	28
«Учрсн күндд даргдад...»	28
«Өрүн болһн...»	29
«Хол хаалһд һарад йовжанав...»	29
«Һанц дэкж...»	30
«Келич, харада мини...»	30
«Чамаг төрл-төрснчн...»	31
«Юнгад бичдгэн уурч одвч...»	31
«Герин эзн гергн уга...»	32
«Нигт, ут, хар күклэрчн...»	32
«Көвүһэн кезэнь өсэд...»	33
«Эмтн чамаг...»	33
«Үүднэ хонх жиңнм цацу...»	34
«Деер нисж йовх...»	34
«Тенгсин көвэд кевтсн...»	35
«Нарн өөдлх дутман...»	35
«Терзин өмнм...»	36
«Һазр деер чи һанцхарн...»	36
«Нег дэкж, иньгм...»	36
«Зуг һанцхн юм...»	37
«Кемр нанд дурго болхла...»	37
«Бичкндэн...»	38
«Институтд орх...»	38
«Кемр би...»	39
«Бамб цецг...»	39
«Чикнь, күзүнь...»	40
«Мини хаалһ жирһлдм...»	40
«Мөңкинд эмд бээхэр седжэхшив...»	41
«Архайг орсн цагт...»	41
«Цасн орсарн — орг...» ✓	41
«Селэнд би бээнэв...»	42
«Кезэнэ болсн йовдл...»	42
«Уурлад, еңнэд...»	43

«Асхар, назаран би...»	43
«Көгшн экэн...»	43
«Үвлин дунд сар...»	44
«Кезэ чамаг мартхв...»	44
«Хар тенгсин көвэд...»	45
«Өрүн өрлэс авн...»	45
«Хорта хар салькн...»	46
«Анапд, зунар нег...»	46
«Энкр иньгтәһән хоюрн...»	46
«Тенгрт үүлн...»	47
«Хавр, сидтә гисн цагт...»	47
«Иньгәсн салу, ханцхарн...»	48
«Чамлаһан хамдан...»	48
«Чини дуулсн дууна айс...»	48
«Ямаран бээнәч...»	49
«Намрин ут...»	49
«Чини тускар ухалхшив...»	50
«Босхчн дурн күрхш...»	50
«Намаг хайсан чи...»	50
«Мадн хойрин...»	51
«Салхар седсиг күчәр...»	51
«Моһлцг һазр деер учрсн...»	52
«Ар үзг темцэд...»	52
«Кеду дәкж...»	53
«Бамб цецгин делв деер...»	53
«Хол хаалһд...»	54
«Тенэд йовдг болвзач...»	54
«Ноха уульжана. Му йор...»	55
«Чоһран өөр, сө...»	55
«Цаһан лирин цецгүд...»	56
«Чамаг би таньхшив...»	57
«Хавр хурта, цаста...»	57
«Зунин халунд...»	58
«Сөөни дуусн...»	58
«Дерләд унтсн...»	59
«Төвкнлтән геевүв би...»	60
«Өкәр иньгм, чамла...»	60
«Отхта, нигт үснчнь...»	61
«Кү оршажана...»	61
«Тег...»	62
«Эврә өвдкүрән...»	62
«Цасн — цань уга...»	63
«Көлврәд кевтснәс цогц...»	63
«Гилгр хар телефон...»	64
✓ «Күүни жирһл...»	64
✓ «Хустг...»	65

«Хард харсн зэнгичнь...»	65
«Чи мини хөвмч, — гинэв...»	66
«Түрүн дэжж чамла...»	67
«Харнх болзг давж одв...»	67
«Харнһу хар сө цумлад...»	68
«Сарул, сээхн чилгр асхар...»	68
«Хээрлхнч намаг...»	68
«Өдр төгсв...»	69
«Зүркм төвкнлтэн мартв...»	69
ЗАГС-т	70
«Көк теңгсин көвэд...»	70
«Сүргэсн салад...»	71
«Гертэс торһн альчуран...»	71
«Цаг...»	72
«Бичкнэсн авн хамдан өссн...»	72
«Бат нөөрт...»	72
Гилэнэ	73
«Һазр...»	74
«Ээдрхнэ салькн кэдлэд...»	74
«Зүркни зөвүрэн...»	75
«Үүср уга киитн...»	75
«Цаг — цасн...»	76
«Деер теңгр...»	77
«Зүркм — биив...»	78
«Цаглаһан эс гиисн хур...»	79
«Хар толһа деерчн...»	80
«Йовхнь-йовхнь...»	81
«Сөөни өрэл давб...»	82
«Ноһан деер бууһад...»	83
«Халхснь хурһдын көлснэс харлад...»	84
«Седклим авлсн үгд...»	84
«Харнһу, хурта өдр...»	85
«Нүүрэн өрүни чиигэр уһаһад...»	85
«Талваһад байрлсн күүнэ седкл...»	86
«Келхэс, һанцхн үг...»	87
Уласд	88
«Элстин уульнцар өрүн өрлө...»	89
«Хөвсрһн күүнэс...»	90
«Ухалад, умшад, чиклэд...»	90
«Онһдин намаг күлэсэр...»	91
«Теегм, төрскн ууһн күүкм...»	91
Иргчэн байжахар гүжрнэ	92
«Керүл цүүгэн уга...»	93
Хаврин хур	94
Үлгүр авч жирһий...	95
М. Ю. Лермонтовд	96

«Нөр күрхш, мууха үүл...»	97
«Жилмүд ард-ардасн...»	98
«Манцин ташу цаһан...»	99
«Залу баһ наstadчн...»	99
«Цаһан модд — күүкдшн»	100
«Нарн — нүдни эрүн буульмж...»	101
Иньгүдин харһлт	102
Ээжин альхн	103
«Чамла харһхв гиж...»	105
«Саадгар хасн...»	105
Болд хээлэчд	106
Тосхачнрт	107
Саальчнр	109
Жиртэвидн энжл	109
Би найтав	114
«Нарта өдрэр...»	116
«Тег, таньж болшго көк...»	117
Кемр мини зүркн	117
«Өөрдж зогсад...»	118
Байр белглнөв	119

ЭЭЖИН АЛЬХН

Нусхаев Нөөмн
Алексей хойрт

Ээжин альхна дулаг,
Энкр үүрмүд, кентн,
Кезэ мартх? Мартшго!
Ээлтэ, жөөлн хэлэцнь,
Өр өвч зүркнь
Ээжин альхнд шингрж.

Насн ирх дутман
Накута экэн саннав.
Эндүһэр хая һундасндан
Эврэ бийэн гемшэнэв.
Экм, ямаран билэ?
Дүрсинь дотран сергэнэв.
«Дохлн» нульмста суунав...

Энкрлэд, таалад, альхарн
Экм халхим илдм.

Саатулын ду дуулад
Сөөни нөөртм үдшэдм.
Ээжин альхн басл дулан
Ээлтэ, жөөлн, оньдин улан.

Өрүнд удан орндан кевтхлэм
Өөрдж ирэд арһул серүлдм...
— Сурһульдан одхмн, сээхн иньгм,
Сенр аһарар босж киилхмн.
Залу күн зөрхлэ баршта,
Залху өсхлэ бийд харшта.

Көл ишкэд, көдлмшт орад
Күцэмжин захас бэрэд ирхлэм
Экм басл икэр байрлдм,
Эс медгчэр халхим илдм.
Ээжин альхн басл дулан.
Ээлтэ, жөөлн, оньдин улан.

Дөч күрэд, дүүнрэн өскэд,
Дөрвн үрэн томанд күргэд,
Үкрч нерэн өөд өргэд
Үүмэн зовлң уга бээхм
Эврэ бийим ач биш,
Эңкр эким күргсн ач.

Экэн санад генрэд однав,
Эврэн медэрэд ирсэн меднэв.
Эврэ иньгиннь һаринь авнав,
Эргүлэд альхинь арһул илнэв.
Экинм альхншң ээлтэ, дулан,
Экинм альхншң жөөлн, улан.